

Yasuo Kobayashi és Fumiko Nakayama – Megélni az Aikidot

Kerekasztal beszélgetés a Kodaira Aikido Szövetség tagjaival

a Hasegawa dojo tagjai Kobayashi sensei és Ueshiba Moriteru doshu társaságában Iwamában.

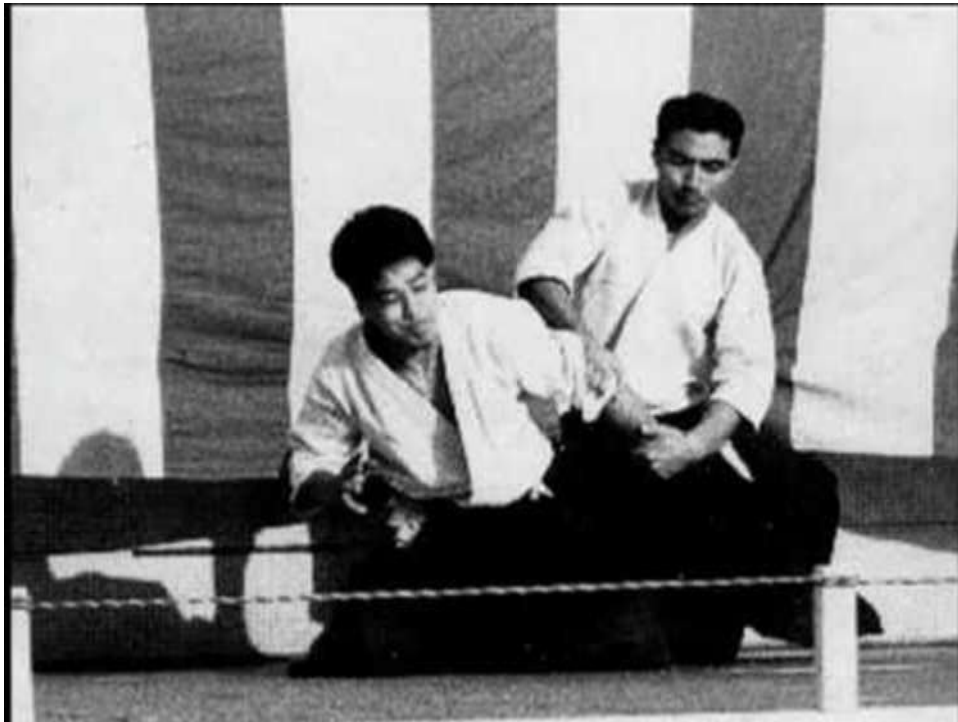
Ez a cikk egy kerekasztal beszélgetés fordítása, amely eredetileg japán nyelven készült 1988 körül Yasuo Kobayashi Aikido Shihan és húga, Fumiko Nakayama sensei részvételével, aki az Aikido alapítójának, Morihei Ueshiba O'Sensei-nek az egyik kedvenc tanítványa volt.

A beszélgetés moderátorai a Kodaira Aikido Szövetség tagjai, Masakatsu Shinozaki, Shigeko Amano és Kunihiro Nishimura voltak.

Yasuo Kobayashival először a nyolcvanas évek végén találkoztam Coloradoban, ahová Mitsugi Saotome hívta meg öt vendég instruktornak az Ueshiba Aikido Iskolák nyári táborába. Néhány évvel később az egyik tanítványával, Hiroyuki Hasegawával edzettem mialatt Saitamában éltem. Habár Hasegawa sensei kapcsolata a Kobayashi Dojossal ebben az időszakban nem volt felhőtlen, mégis amikor összefutottam Kobayashi sensei-el, mindig udvariasan és kedvesen bánt velem.

Yasuo Kobayashi 1936-ban született Tokyó-ban, és 1954-ben kezdett el Aikidozni a régi Aikikai Hombu Dojóban Wakamatsu-chóban. Jelenleg a nagyjából 120 dojoból álló Aikido Kobayashi Dojo vezetője, amely az Aikikai Alapítvány tagja, és amely a kelet Japán Kanto régiójában az Aikikai gerincét alkotja. Sokak szerint a Kobayashi Dojo „Aikikai az Aikikaion belül”.

Akik többet szeretnének megtudni a Kobayashi Dojok történetéről, azok számára elérhető az Aikido, My Way című angol nyelvű kiadvány az Aikido Kobayashi Dojo honlapján.

Tada Hiroshi sensei (uke: Kobayashi Yasuo sensei)

Aikido 1955 körül (Showa korszak 30. éve)

Moderátor: A Kodaira Aikido Szövetség a 10. évfordulóját ünnepli, amelynek alkalmából egy kiadvány is megjelenik majd. Ez alkalommal Yasuo Kobayashi sensei-el és Fumiko Nakayama sensei-el szeretnénk beszélni az ő személyes Aikido történetükről, és felidézni az O'Sensei-el kapcsolatos emlékeiket.

Először is Kobayashi sensei, mikor kezdett el Aikidozni?

Kobayashi: Amikor elkezdtem az egyetemet, tehát 18 évesen. 1955 tavaszán, amikor befejeztem a középiskolát, akkor láttam először Aikidot. A Kodokanban összebarátkoztam egy laido oktató, Dansaki sensei fiával, és ő mondta, hogy van ez a Budo féleség és meg kellene néznünk. Szóval meghívtak, és én elmentem megnézni. Miután befejeztem a felvételi vizsgákat, és elkezdtem az egyetemet, úgy döntöttem, hogy kipróbálom.

Moderátor: Akkoriban még mindig a régi emeletes épület volt?

Kobayashi: A régi épületben nagyjából 70 tatami fért el. A terem egy részében háborús menekültek tartózkodtak, akik hat tatami helyet foglaltak fejenként. Amikor én elkezdtem edzeni, akkor az egész terem tatamival volt borítva, de amikor (Ikuo) limura sensei és a többiek kezdtek, akkor volt még szabadon álló fapadló.

Moderátor: Iimura sensei szintén a háború után kezdte az Aikidot, nem igaz?

Kobayashi: Igen azt hiszem. Nem 1949-1950 környékén volt? A legelső volt Arikawa sensei, azután talán Yamaguchi sensei, majd Tada sensei. Ezután következett a mi generációnk Tada sempai-al, aki Franciaországban él, és a többi uchi-deshi, akik azóta szétszóródtak a világban.

Moderátor: Körülbelül mikor volt ez?

Kobayashi: Azok, akik 1954 és 1965 között kezdték az Aikidot, ma az Aikiai gerincét alkotják szerte a világban.

Moderátor: Azt hallottam, hogy ezt megelőzően a tanítványok nem iratkozhattak be, ez csak nagyjából harminc éve vált lehetségessé.

Kobayashi: Így van. Ebben az időben Doshu (Ni-Dai Kisshomaru sensei) volt a középpontban. Morihei O'Sensei Iwamában volt, és sokat volt távol. Doshu még mindig dolgozott, és azt hiszem Tohei sensei (Koichi Tohei) akkoriban Hawaii-on volt.

Moderátor: Ez volt az első útja Hawaii-ra?

Nakayama: Azt hiszem a második útja volt.

Kobayashi: Akárhogy is, ugyan hallottam róla, de közelebbit nem tudtam Tohei sensei-ről még hat hónapig.

Moderátor: Ki vezette az edzéseket?

Kobayashi: Csak reggel és este voltak edzések. A reggeli edzés 6.30-kor kezdődött, az esti edzés pedig 5 vagy 6 óra körül. Néha Tada sensei tartotta az edzést. Aztán Doshu visszatért 6 fél 7 körül és tanított, vagy ha ő nem volt ott, akkor Tada sensei vagy más tapasztalt oktató tartotta az edzést.

Moderátor: Megfogták valamivel edzések?

Kobayashi: Korábban judoztam, de az Aikido más volt és felkeltette az érdeklődésemet.

Moderátor: Az erő volt az, ami felkeltette az érdeklődését?

RIKIDOZAN

Kobayashi: Ez akkoriban volt, amikor Rikidozan és a pankráció rendkívüli népszerűségnek örvendett. Nos, a judo nem jellemző az, hogy ennyit dobáljuk a partnerünket az edzések során, és maga az edzés stílusa is más volt a korábbi tapasztalataimhoz képest, ez volt az, ami megfogott.

Rikidozan 1952-53 körül volt robbant be a köztudatba, a pankráció pedig akkor volt nagyon népszerű, amikor középiskolás voltam.

Moderátor: Valóban? Ez akkoriban volt, amikor elkezdtek az utcákra is kihelyezni televíziókat, hogy az emberek nézhessék.

RIKIDOZAN ÉS A SHARP TESTVÉREK

Kobayashi: És a Sharp testvérek is ekkor voltak népszerűek (Kitörő nevetés).

Moderátor: És mi volt a helyzet a nőkkel ebben az időben?

Nakayama: Ekkoriban nagyon kevés nő volt jelen

Kobayashi: Talán egy vagy kettő.

Moderátor: Kik a kortársai ebből az időszakból?

Kobayashi: Azok közül, akik még most is jelen vannak, ott van Yamaguchi sensei és Tada sensei, akik előttem kezdtek Aikidozni, és Tamura sempai Franciaországban. Aztán ott van Asai sensei Németországban. Utána vagyok én és Mitsugi Saotome sensei Amerikában és utána körülbelül két évvel később Yamada Amerikában, Chiba, Kanai mind uchi-deshik. Sugano is ott volt, eljárt a Dojoba.

Edzések az 1955-1965 közötti időszakban

Moderátor: Más volt az edzések módszere akkoriban?

Kobayashi: Teljesen ugyanilyen volt, a leggyakoribbak az ízületekre ható, ízületeket erősítő technikák voltak. Emlékeim szerint az olyan technikákat, mint a Kokyu-nage, csak miután elkezdtünk bemutatókat tartani, csináltuk.

Mivel szörnyen unalmas lenne azt nézni, ahogyan mindenki Ikkyo vagy Nikyo technikát csinál, kitaláltak olyan technikákat, amiket egy mozdulattal végig lehet csinálni. De ha O'Sensei előtt csináltad ezeket a technikákat megszidott érte. Olyanokat mondott, hogy lehetetlen bárkit is eldobni így.

Moderátor: O'Sensei maga használta ezeket a technikákat?

Kobayashi: Csinált Irimi-nage jellegű technikákat, de mi csak a bemutatókon próbáltuk imitálni ezeket. Ha az edzéseken tettük volna, akkor bizony megszidtak volna érte.

Moderátor: És amikor egyedül gyakorolt megpróbálkozott vele?

Kobayashi: Igen, így van. Ha a sensei látta volna, biztosan véget vet a bemutatóknak, szóval mindig akkor csináltuk, amikor nem volt ott.

Moderátor: Akkor mi volt az edzéseken?

Kobayashi: Ikkyo, Nikyo és ízületi technikák. A dobás technikák a Shiho-nage, Kote-gaeshi és Irimi-nage voltak.

Nakayama: A hangsúly a zagi (ülő) technikákon volt.

Az Alapító O'Sensei életvitele Tokyoban

Moderátor: O'Sensei milyen gyakran jött Tokyoba ekkoriban?

Kobayashi: Nem is tudom. Megjelent, ha késztetést érzett rá, de voltak olyan időszakok is, amikor nem edzett, a vége felé pedig csak beugrott alkalmanként. Eljött az edzésre, megcsinálta amit szeretett volna, a maradék időben pedig csak beszélt, tényleg nehéz megmondani mennyit volt ott.

A mostani, napi öt edzés rendszere 1957 körül alakult ki. Addig csak reggel és este voltak edzések, speciális egyéni edzésekkel a köztes időben.

Moderátor: Az egyéni gyakorlás önkéntes jellegű volt?

Kobayashi: Nem, mivel az uchi-deshik a köztes időben csak ott kószáltak volna, ezért egyéni oktatás volt.

Moderátor: Értem.

Vezetés

Kobayashi: Miután Doshu otthagyta a munkahelyét, napi öt edzés volt: 6:30-7:30, 8:00-9:00, aztán délután 3:00-4:00, 5:00-6:00 végül 6:30-7:30.

Moderátor: Részt vehetett az összes edzésen?

Kobayashi: Igen, így van.

Moderátor: Hány ember járt el az edzésekre ekkoriban? (tanítványok, akik nem a dojoban laktak)

Kobayashi: Edzésenként maximum 15 ember volt

Moderátor: Mindössze?

Kobayashi: 10-15 fő között, idővel természetesen a létszám is emelkedett.

Moderátor: Nagyjából ugyanannyi uchi-deshi volt, mint bejáró tanítvány?

Kobayashi: Igen, de a reggeli edzéseken mindig több volt az uchi-deshi.

Moderátor: Ha jól tudom 1959 körül kezdett el tanítani?

Kobayashi: Igen, akkoriban nem volt semmilyen szervezet, vagy oktatói rendszer, így amikor Doshu nem volt ott, valamelyik uchi-deshit utasították, hogy tartsa meg az edzést.

Moderátor: Ekkorra már elvégezte az egyetemet.

Kobayashi: Igen, így amikor nem volt ott tanító, és megkérdezték, hogy ráérek-e, csak belevetettem magam. Nem volt nagyon sok benn lakó uchi-deshi, akik hivatásszerűen az Aikidoval szerettek volna foglalkozni. Az emberek ott laktak, és bejártak az iskolába, vagy munkába. A körülményektől függően az emberek 2-3 hónapot töltöttek ott. Néha arra ébredtél, hogy egy ismeretlen alszik melletted.

Moderátor: Az uchi-deshik fizettek havidíjat az oktatásért?

Kobayashi: Azoknak, akik nem hivatásszerűen akartak ezzel foglalkozni, fizetniük kellett. Ugyanúgy, mint ahogy a külföldiek is fizetnek, akik a dojomban edzenek. Onnan jártak iskolába vagy dolgozni, sokan tettek így.

Moderátor: Mennyi volt az átlagos tandíj ekkoriban?

Kobayashi: Körülbelül 300 yen. Amikor én tanítvány voltam, akkoriban egy csésze kávé ára 30 yen volt!

Moderátor: Elég sokba került.

Kobayashi: Akkoriban nem tűnt soknak

Moderátor: Mennyi volt az első fizetése?

Kobayashi: Akkoriban egyetemi végzettséggel nagyjából 13,800 yent lehetett keresni.

Nakayama: Ez egy olyan időszak volt, amikor krokettet ettél szinte minden nap.

Kobayashi: Egy egyetemista diák részmunkaidős bére 200 yen volt, a kemény fizikai munkát végzők pedig 250 yent kerestek. Így diákként havi 5000-6000 yent lehetett megkeresni. Egy diák napi bére 250-300 yen volt. Ebből kellett félretenni arra, hogy később házat tudjon építeni az ember.

Moderátor: Ekkoriban a régi Dojoban edzett, ugye?

Kobayashi: 1967-ig.

Tanítóvá válás

Moderátor: Két vagy három évvel az egyetem elvégzése után kiküldetésbe helyezték a Hombuból oktatóként ugye?

Kobayashi: Kawasakiba és más helyekre...

Moderátor: Képes volt igazán elsajátítani a szükséges készségeket 3-4 év alatt?

Nakayama: Az edzések nagyon kemények voltak.

Kobayashi: Az edzések kemények voltak, és nagyon sokat edzettünk. Csak belevetettük magunkat.

Nakayama: Amikor csak volt némi szabadidőnk, kerestünk egy partnert, akivel gyakorolhattunk.

Moderátor: Keményebben edzett, mint a mostani harmad-negyedéves egyetemisták?

Kobayashi: Igen. Az egyetemi edzőtáborok manapság könnyebbek, mint a mindennapi edzésünk volt akkoriban.

Moderátor: !!!

Kobayashi: Fiatalok voltunk, és akárhányszor a dojoban voltunk, próbáltuk egymást lenyomni.

Moderátor: Szóval az uchi-deshik 2-3 év alatt elsajátították azt, ami nekünk tíz évünkbe telik.

Kobayashi: Mivel nem kellett eljárni az edzésre, ezért a reggeli edzés után ott maradtunk, és Shogit játszottunk (Japán sakk) vagy Sumot gyakoroltunk, esetleg különböző támadásokkal kísérleteztünk. Ezért is tudok néhány igen fura technikát!

Nakayama sensei elkezd Aikidozni

Moderátor: Ekkoriban már beiratkozott?

Nakayama: 1961-ben kezdtem, abban az évben, amikor érettségiztem.

Kobayashi: Igen, így volt.

Nakayama: Elmentem megnézni Kobayashi sensei vizsgáját – Nikyo és Sankyo volt, elég fájdalmas technikák, így hát elmentem megnézni.

Moderátor: Kobayashi sensei bátorított, hogy menj?

Nakayama: Nem, nem igazán tudtam róla semmit, azért mentem, hogy megnézzem, van-e benne valami, ami megfog.

Moderátor: Ekkoriban más nők is Aikidoztak már?

Nakayama: Voltak páran, talán ketten vagy hárman.

Moderátor: Van olyan közülük, aki még ma is edz?

Kanhsu Sunadomari , O-sensei, Fukiko Sunadomari

Kobayashi: Ott volt Tamura-san, Okubo-san...és Sunadomari shihan húga Kyushu-ból (Fukiko Sunadomari)

Dobáltak az első naptól kezdve

Nakayama: Nem olyan volt, mint most, hogy az emberek óvatosan és gyengéden dobnak, mert nő vagy, hanem az első naptól kezdve keményen dobáltak.

Kobayashi: Nem volt különösebb előírás az ukemit illetően.

Nakayama: Ugyanúgy kezeltek, mint a többi tapasztaltabb tanítványt, mivel Kobayashi-san kishúga voltam. Mondhatjuk azt is, hogy az ukemit természetes módon tanultam meg, tényleg azért, hogy elkerüljem a sérüléseket, vagy azt is mondhatnám, hogy rákényszerültem, hogy megtanuljam.

Kobayashi: Az ukemit és ehhez hasonló dolgokat nem tanították külön, suwari-wazában dolgoztunk, így alacsonyabb súlypontról természetesebben ment a gurulás. Viszont azok, akik nem edződtek meg végül mind feladták.

Nakayama: Addig gyakoroltuk a Nikyo vagy Sankyo/Yonkyo technikákat, amíg csak bírtuk fizikailag. Úgy mentem haza, hogy mindkét karom annyira fáj, hogy felemelni sem bírtam őket és volt olyan, hogy a kezeim annyira bedagadtak, hogy az evőpálcikát sem bírtam tartani velük.

Kobayashi: Sokan közülünk már gyakorolta a Budo valamilyen formáját előtte, így bajtársak voltunk már az elejétől fogva.

Nakayama: Miközben részese voltam ezeknek a kemény edzéseknek, valami legbelül azt sugallta, hogy képes vagyok lépést tartani velük.

Kobayashi: Azért, mert a hangsúly a suwari-wazán volt.

Moderátor: Akkoriban nem olyan módszeresen tanítottak, ahogyan most?

Nakayama: Nem igazán tanítottak, az egyetlen módja a technikák elsajátításának az önálló tanulás volt. Sensei csak annyit mondott: „Hai, Nikyo következik”.

Kobayashi: És nem volt semmiféle magyarázat.

Nakayama: A folyamatos gyakorlás során egy ponton talán megértetted miről van szó...A tanulás módja az volt hogy ösztönösen, a testünkön keresztül tanuljunk meg mindent.

Kobayashi: Még most is, néhány idősebb mester ezzel a módszerrel tanít. Ez volt az oka annak, hogy a kezdőket elkezdtem külön gyűjteni és tanítani.

Moderátor: Azután kezdte ezt, miután az új épület (Aikikai Hombu Dojo) elkészült?

Kobayashi: Még előtte. Amikor én tartottam az edzést, mondtam a kezdőknek, hogy jöjjenek közel hozzám, habár ez nagyobb odafigyelést igényelt, mert ha hagytam volna, hogy azt csinálják, amit akarnak, én is tudtam volna gyakorolni. Viszont én azt akartam, hogy ha legalább egy ember is, de fejlődjön.

Moderátor: Szóval már akkoriban is a jelenlegi módszerekkel tanított a maga módján?

Kobayashi: Így igaz, a magam módján gondolkoztam. Amikor a Doshuk vagy a sempai-ok összegyűltek, mindig hangot adtam a véleményemnek. Pozitívan fogadták amit mondtam, és aztán...Aki igazán jó volt ebben az Tohei sensei volt. Ezért volt olyan népszerű. Viszont a Yudanshak nem szeretik, minden túlságosan szabályozott. Még akkor is, ha megmondják az embereknek hogyan kell csinálniuk valamit, mindig van, aki a saját feje után megy. A kezdők ezt értékelik. Tohei sensei volt az, aki elkezdte a gyerekeket.

Moderátor: Körülbelül mikor volt ez?

Kobayashi: Miután az építkezés (Aikikai Hobmu Dojo) befejeződött.

Az Aikido elterjedése

Moderátor: Az Aikido ekkor kezdett szélesebb körben is elterjedni?

Kobayashi: Doshu 1957-ben hagyta ott a munkahelyét. Ekkoriban a Yoshinkan sokkal erőteljesebb volt. A nevük jelen volt a tömegmédiában. Doshu viszont az Ueshiba Aikidot népszerűsítette, mivel ezt az irányzatot Ueshiba sensei alapította. Miután a régi tanítványok hazatértek, és letelepedtek, eljöttek látogatóba. A médiában a heti magazinok folyamatos jelenléte mellett robbanásszerűen növekedett a rádió és televízió szerepe – ebben a közegben teljes erővel sújtott le a médiában az Ueshiba Aikidoval.

Moderátor: Ez akkoriban volt, amikor az első bemutatót tartották?

O'Sensei és a bemutatók

Kobayashi: Az első bemutatót 1955-ben tartották. Ez közvetlen azután volt, hogy elkezdtem Aikidozni. Júniusban tartották a Takashimaya tetején. Ekkortól kezdődtek a bemutatók. Korábban csak Ueshiba sensei tartott bemutatókat, mindenki más csak ukézott. Ezért volt forradalmi. Doshu meggyőzte őt, hogy ez az Aikido elterjesztésének az útja.

Osensei, balján az első uke Kobayashi sensei

Moderátor: Mikor volt a bemutató, ahol Kobayashi sensei a jo-t tolja?

Kobayashi: Ez az első bemutatóm volt, a Yamano Hallban

Nakayama: A Asahiban tartott bemutató 1962 körül volt.

Kobayashi: Tartottunk bemutatókat Yamano Hallban és Asahiban, a Kyoritsu Kokaidonál és a Hibiya Kokaidonál. Amikor Ueshiba sensei megjelent, az egész bemutató megállt. Onnantól amikor O'Sensei megérkezett a rendezvényre, mindenki más mellőzve volt. Ígylhat nekünk uchi deshiknek elég nehéz dolgunk volt. Reggel mindig visszaállítottuk az órákat (nevetés). Amikor a Sensei azt kérdezte hogy „indulunk már?“, mi azt válaszoltuk: „Sensei, kész a reggelije“, majd amíg megreggelizett, mi elkészültünk. Az az idő telt különösen nehezen, amíg a helyszínre érkeztünk. A taxi sofőr szándékosan tett egy pár kört...

Moderátor: Az Alapító még ekkor sem szerette a nyilvános bemutatókat?

Kobayashi: Ez igaz volt az első évekre, de aztán megadta magát a változó körülmények hatására.

Nakayama: A nők részvételét illetően: nekünk szabadságot kellett kivennünk a munkahelyünkön, hogy részt vehessünk a bemutatókon, és amúgy is csak néhányan voltunk, így hát elég sok helyre elküldtek minket.

Kobayashi: A köztes időben O'Sensei kivett egy-egy hete, hogy edzőtáborokat tartson.

Moderátor: Mit tanított ezekben az edzőtáborokban?

Kobayashi: O'Sensei az istenek tanításáról beszélt, de én nem hinném, hogy a tanítványok megértették volna, hogyan alkotnak a technikák egy rendszert.

Nakayama: És a kör, háromszög, meg négyzet.

Kobayashi: Fotósok jöttek fényképezni, de ha tetszett is nekik egy technika, és megkérték O'Sensei-t hogy csinálja meg újra, ő soha nem ismételte meg.

Moderátor: A háború előtt, csak két könyv jelent meg: Budo, és Budo Renshu. Csak ezek a technikák léteztek?

Kobayashi: Igen. Természetesen mi nem csináltunk fegyveres technikákat (jo, ken).

Moderátor: O'Sensei használta a „Ki” és „Kokyu-ryoku” kifejezéseket?

Kobayashi: Amikor tanított minket, csak az istenek neveit használta, szóval nem igazán tudom – Tohei sensei volt az, aki tisztán és érthetően elmagyarázta.

Nakayama: O'Sensei nagyon kedves volt a nőekkel. Amikor megfogtad egy kezét, vagy lábát azt mondta „Így csináld”, mi pedig nagyon örültünk.

Moderátor: O'sensei ekkor a hetvenes éveiben járt, ugye?

Nakayama: Igen.

Moderátor: Milyen érzés volt O'Sensei csuklóját megfogni?

O'Sensei testalkata és technikái

Kobayashi: Nagyon edzett volt. Mindenki csak úgy repült amikor ukézott, és ez azért volt, mert ha nem estél, akkor a földre dőngöltek volna. Ez aztán fokozatosan ugrássá alakult, ami kiemelte az esés formáját.

Nem olyan volt, mintha egy átlagember dobott volna, gyakorlatilag belesüppedtél a tatamiba. Az évek során ez a szögletesség finomodott, amely végül a Kata-ban fejeződött ki. Mi, akik akkoriban ukéztunk, ebből merítettük a tapasztalatainkat, azok viszont, akik már csak a későbbi formájában látták, nem igazán értik. Ez önmagában is okot ad a változásra.

Nakayama: Az alkarjai rendkívül vastagok voltak, és mivel nem értem át a kezeimmel, úgy éreztem, mintha csak hozzáérnék, és nem lefognám.

Kobayashi: Elmentünk Iwamába, és ott a földeken kellett dolgoznunk, hajnaltól. Mi a városban nőttünk fel...

Moderátor: Az izomzata általában puha volt?

Kobayashi: Gyakran masszíroztam meg. Az ujjaim nem tudtak belesüppedni, nagyon fárasztó volt.

Moderátor: Még ebben a korban is?

Kobayashi: Még az erős nyomásra sem történt semmi, de ezáltal tudtad igazán megérteni O'Sensei-t. Nehéz volt minden este megmasszírozni...az izmai kicsit megereszkedtek, kivéve a hátát, ahol csak úgy dudorodtak.

Moderátor: Milyenek voltak az edzései?

Kobayashi: Felpattantál, és amikor azt mondták: „gyere!” az volt az érzésed, hogy nincs más választásod, mint menni (és esni). Még a fényképek is ezt sugallják. Még akkor is, ha azt mondta, hogy menj és üsd meg, nem tudtál mozdulni. De végül nem volt más választás, mint menni előre. Úgy érezted, hogy nagyon keményen próbálkozol, de gyakorlatilag úgy hajtotta végre rajtad a technikát mintha csak egy kisgyerek lennél, néhány alkalom után pedig csak kissé elmozdult, és máris elestél. Ez egyfajta elfojtás volt (a szívé). Amikor egy kard vagy más dolog volt a kezében, beállt hánmiba, és azt mondta: „Támadj!”, de te azon kaptad magad, hogy nem tudsz mozdulni.

Moderátor: Mi a helyzet a joval és a karddal?

Kobayashi: O'Sensei használta ezeket a fegyvereket, de mindig máshogyan, így az akkori instruktorok mind máshogyan emlékeznek. Nos bárhogyan is, a vágásban nincs nagy különbség.

Moderátor: Gondolta azt bármikor is, hogy csak akkor fogja igazán megérteni az Aikidot, ha megérti O'Sensei tanítását az Istenekről?

Kobayashi: Csak azt vártuk, hogy mikor fejezi már végre be...

Nakayama: A lábaink elszibbadtak és hideg volt – télen sokkal nehezebb volt. A technikák gyakorlása gyakran tíz tizenöt perc alatt véget ért.

AIKIDÓ

Moderátor: Mely Istenekről beszélt?

Kobayashi: Oomoto-kyo-ról azt hiszem.

Nakayama: Oomoto-kyoból is jöttek emberek. Ők végig bólogattak O'Sensei előadásain.

Moderátor: Még ha nem is érted a vallási hátterét, akkor is tudsz Aikidozni, mivel a technikák nagyon logikusak.

Kobayashi: Igen, mert az edzések igen élvezetesek.

Moderátor: Nakayama sensei, melyek azok a technikák, amelyeket közvetlenül O'Sensei-től tanult?

Nakayama: Ikkyo és suwari-waza, csináld így vagy úgy. Azt mondta, hogy bennem több lehetőség van, mint a bátyámban.

Kobayashi: Hahaha. (kitörő nevetés) Tényleg ezt mondta neki!

Moderátor: És végül volt benned tehetség?

Nakayama: Ezen én is eltűnődtem...Az Aikido olyasmi, ami ha egyszer megigézett, akkor teljesen leköt, és ha van némi szabadidőd, akkor edzel és edzel, az egész napot a dojoban töltöd – amikor dolgoznom kellett, gyakran bejártam reggel és este.

Moderátor: A Nikyo keménységét illetően, ha Nakayama sensei csinálja rajtad nagyon hatásos. Olyan, mintha áramütést kapnál.

Nakayama: Ez biztosan azért van, mert a testemen keresztül tanultam meg.

Moderátor: Természetesen ez Kobayashi senseire is igaz, de mostanában mintha lágyabb lenne?

Nakayama: Igen én is (nevetés). A régi instruktorokkal való kemény edzések óta.

Moderátor: Úgy tudom, hogy a régi edzéseken csak Ikkyo és Irimi-nage technikák voltak.

Nakayama: Nem, ez nem igaz.

Moderátor: Miután eljött Iwamából O'Sensei, az edzések többségén megjelent?

Nakayama: Nos, csak akkor, amikor késztetést érzett rá, de szerintem néha inkább kényszerből jött el.

Moderátor: Valóban?

Nakayama: O'Sensei előadásai nagyon bonyolultak és nehezen érthetőek voltak. Amaterasu O-Mikami-ról vagy hasonlókról beszélt.

Moderátor: Kobayashi sensei, sok olyan része van az ön Aikidojának, ami a saját felfogásának az eredménye?

Kobayashi: O'Sensei mindig azt mondta, hogy „próbáld így”, de soha nem mondta, hogy „pontosan így csináld”. Ugyanígy volt a kardvágásnál is m sosem beszélt részletesen arról hogyan tartsuk a kardot. Csak megmutatta a formát (Kata) és ennyi. Amikor hosszú éveken át gyakorolsz, egy idő után a saját elképzeléseid is óhatatlanul elkezdenek megjelenni, és Doshu soha nem szabályozta a dolgokat.

Nakayama: A legjobb módja a tanulásnak, eljárni különböző instruktorok edzéseire, mint például Tohei sensei, Yamaguchi sensei, Tada sensei, Okumura sensei, Arikawa sensei stb...Járj el a különböző tanítók óráira, és ebből építsd fel magadban a saját technikáidat.

Moderátor: Kitalálni a saját technikáidat?

Kobayashi: Hogy ez így jó volt-e vagy sem, nem tudom.

Nakayama: Én így csináltam.

Moderátor: Ha akart akár napi ötször is edzhetett.

Nakayama: Így van és az edzés utáni szabadidőben kereshettél egy partnert...tényleg nagyon sokat edzettünk.

O'Sensei késői évei

Moderátor: Beszélne egy kicsit O'Sensei utolsó éveiről, az 1968-69 körüli időszakról?

Kobayashi: Amikor magányos lett, megbetegedett. Távol volt Iwamában, ahol volt egy Dojo, de Saito sensei ekkor még a vasútnál dolgozott. Volt valaki, aki gondoskodott róla, időnként telefonált és azt

mondta: „kritikus az állapotom, küldjétek ide valakit”. Ilyenkor azt mondták nekem, hogy menjek, de amikor odaértem ezzel fogadott: „Köszönöm, hogy eljöttél – menj és melegítsd fel a fürdővizemet”. Sok orvos is járt a reggeli edzésekre, így ilyenkor ismét beteget tettem. Ha úgy edzel, hogy nem érzed jól magad, várhatóan nem csinálsz rengeteg kardvágást az edzésen. Nem sokkal azelőtt, hogy kórházba került, úgy kellett felvinni a dojo lépcsőin, de mihelyst a dojoban volt, hirtelen felállt, és úgy mozgott és edzett, mintha semmi baja nem lenne...

Mire rájöttünk, hogy valóban beteg, addigra már túl késő volt.

Moderátor: Májrakkal került kórházba ugye?

Kobayashi: Körülbelül három hónapra. Folyton azt mondogatta: „haza akarok menni, haza akarok menni”. Kiengedték őt a korára való tekintettel.

Nakayama: Még ekkor is életerős volt.

Moderátor: Ez bizonyára a Ki miatt volt. Keringenek történetek Tesshu Yamaoka-ról is, aki szintén a haláláig edzett.

Kobayashi: Biztosan a Ki volt, Ki-erő. Ez az egyetlen magyarázat.

Moderátor: Az utolsó edzéseken, is úgy érezte, hogy a tatamiba süllyed, amikor eldobta O'Sensei?

Kobayashi: Ekkorra már a Kata birodalmába lépett, mi éreztük az átmenetet, így rendben volt, de problémát jelentett azoknak, akik csak ezt a korszakot imitálták.

Moderátor: Azt hallottam, hogy úgy dobott el, hogy közben nem ért hozzád.

Kobayashi: Igen.

Moderátor: Járt külföldön ebben az időszakban?

Kobayashi: Tohei sensei ment Hawaii-ra, Tadashi Abe sensei pedig Franciaországba.

Moderátor: O'Sensei mikor járt Hawaii-on?

Kobayashi: azt hiszem 1962 körül (*Megjegyzés: O'Sensei 1961-ben járt Hawaii-on, a Honolulu Aiki Dojo megnyitóján. Koichi Tohei és Nobuyoshi Tamura kíséretében. Unokája, Moriteru Ueshiba Doshu és dédunokája Mitsuteru Ueshiba Waka-Sensei ellátogatott Honolulu, Hawaii-ra 2011-ben az „Aikido Celebration 2011” ünnepségre, amit O'Sensei látogatásának ötvenedik évfordulója alkalmából rendeztek.)

Nakayama: Mindannyian kikísértük őt, mielőtt elutazott.

Moderátor: Milyen fokozatok voltak akkoriban? Az az érzésem, hogy Nakayama sensei talán túl lassan léphetett előre.

Kobayashi: A fokozatok megadása évente egyszer volt, kizárólag ajánlás alapján.

Nakayama: Az én időmben Kyu fokozatok is voltak.

Moderátor: Akkoriban jelentek meg a Kyu fokozatok?

Kobayashi: Az én időmben nem voltak Kyu fokozatok, a te idődben már igen? A Kyu fokozatokat szintén ajánlás alapján ítélték meg. 1958 körül vezették be hivatalosan a Kyu fokozatokat, és akkoriban az uchi-deshik ukéztak – mi ukéztunk az összes vizsgán! Hiába hogy csak öt vagy hat vizsgázó volt, de néha akár négy órán át is tartott a vizsga.

Nakayama: Emlékszem, hogy egyszer tettem Kyu vizsgát.

合気道小林道場

Aikido Kobayashi Dojo

Az Aikido Kobayashi Dojo születése

Moderátor: Sensei, már O'Sensei halála után nyitott dojt Kodairában?

Kobayashi: Nem, nem így volt, ez akkoriban volt, amikor az iskolai atlétika növekvőben volt. O'Sensei április 26-án hunyt el (1969). Az én dojom április 7-én vagy 8-án nyílt meg.

Moderátor: Szóval még O'Sensei halála előtt.

Kobayashi: Aggódtam, hogy megnyissam-e vagy sem, nem tudtunk mikor fog eltávozni...

Moderátor: Volt más magán dojo is ekkoriban?

Kobayashi: Volt egy pár, de nem túl sok. Az uchi-deshik közül az első voltam. Úgy csináltam, hogy ne ütközzön a Hombu időbeosztással. Mivel a vasárnap szabadnap volt.

Moderátor: Ekkoriban Karate dojokat alapítottak, de mi volt a helyzet az Aikidoval?

Nakayama: Ez egy olyan korszak volt, amikor az emberek azt kérdezték „Mi az az Aikido?”

Moderátor: Nakayama sensei, mikor tűnt fel a fényképe a „Shufu no Tomo”-ban (A háziasszony barátja)

Nakayama: Azt hiszem olyan 1961 vagy 1962 körül. Nagyjából ekkor kezdtem feltűnni magazinokban, és a TV-ben a népszerűsítés céljával. Írtak rólam önvédelemmel foglalkozó cikkekben a „Josei Seibun” (Női Hetes) és a „Shufu Tomo” nyári kiadásában, egyszer még a „Deléutáni Show”-ban is szerepeltem.

Az Aikidon kívülről érkező hatások

Moderátor: Szóval, rengeteg esemény köthető az Aikido elterjedéséhez, és Kobayashi senseinek számos dojo-ja van Japánban és külföldön is. Bizonyára hatalmas erőfeszítésbe került mindezt elérni. Volt valamilyen belső vagy spirituális gyakorlat, ami segített idáig eljutni? Számtalan könyv létezik, és olyanok, mint az Ichikukai és Tempó Nakamura, de mi a helyzet ezzel a területtel? Először is, hogyan került kapcsolatba a Budoval?

Kobayashi: Volt egy Koban (Rendőrségi poszt) a családjunk háza előtt. Az egyik Kyushu-i rendőr, aki gyakran meglátogatott minket, Judozott – mindig azt mondta: „kezdj el judozni” szóval elmentem a Koujimachi Rendőrségre. Szokatlan időpontban mentem, nem volt rajtam kívül kezdő. Csináltattak velem két-három ukemit, majd azt mondták „Menj haza, nem vagy elég jó”... (nevetés). Nagyon frusztráló volt. Ezután az apám azt mondta, hogy menjek a Kodokanba Suidobashiban, és én teljes erővel belevetettem magam...Ezt követően kezdtem el Aikidozni. A korábbi tapasztalataim meglehetősen korlátozottak voltak. Amikor beléptem a Hombu Dojoba, rengeteg különböző ember volt ott az egész országból. Még a hasonló korúak gondolkodásmódja is különbözött, ami nagyon érdekes volt. Azt lehet mondani, hogy ezek a dolgok miatt merültem el az Aikidoban – persze a technikák is magukkal ragadtak, de ez is hozzájárult. Ezek az emberek közül sokan jöttek olyan helyekről, mint a Tempukai

A Tempukai és az Ichikukai

Egy Nakamura Tempuról szóló manga

Moderátor: A Tempukai volt az első?

Kobayashi: A Tempukaiba és az Ichikukaiba is jártam, mert Tohei sensei is járt. Aztán ott volt Nishi Shiki. Utána meg az Oomoto kapcsokat. Harmadéves egyetemistaként mentem el a Tempukaiba és az Ichikukaiba.

Moderátor: Azért ment el, hogy egyfajta támaszt adjon az Aikidojának?

Kobayashi: Nem, sokan jöttek a Tempukaiból, Ichikukaiból és Nishi Shikiből hogy O'Sensei-nél edzenek, és akik a Tempukaiból jöttek, ők megértették O'Sensei tanításainak ezt a részét, akik Nishi Shikiből jöttek, egy másik részét, az Ichikukaiak pedig az Istenekről szóló tanításokat és így tovább.

Moderátor: Van az Aikidojának olyan része, amelyet befolyásoltak ezek?

Kobayashi: Úgy vélem van. Fizikailag nagyon erős benyomást tett rám az Ichikukai. A határait feszegettem, megismertem az állóképességem határait stb. A mentális hatások inkább a Tempukai

tanításaiból jöttek. Fontosnak tartják a pozitív hozzáállást. Az egészség pedig a Nishi Sikiből jön, a mai napig használom a zuhanyzási módszerüket.

Nakayama: Az Ichikukai tényleg elképesztő volt. Az edzés végére a hangunk is elment.

Moderátor: Nakayama sensei, Ön is eljárt?

Nakayama: Nem, én nem mentem. Miután láttam a bátyámat, nem igazán éreztem késztetést. A Tempukaiba viszont elmentem.

Kobayashi: Akkoriban az emberek többsége eljárt.

az Ichikukai téli edzése

Moderátor: Tempu sensei egy lenyűgöző egyéniség volt, ugye?

Kobayashi: Bámulatos volt. Habár nem volt sok lehetőségünk a szemtől szembeni kontaktusra. De mégis elegendő, hogy magával ragadjon...Általában esténként, néha napközben. Szintén elmentem a nyári edzésekre.

Moderátor: Szóval ezek a dolgok mind Önben éltek, és gazdagítják mind a mai napig. Sensei, azért fordult először a Budo felé, mert erős akart lenni?

Kobayashi: Igen valószínűleg így volt. A császári palota körül futottunk minden nap...

Nakayama: Nagyon keményen dolgoztunk. A fehér övet használtuk hálóként, amivel köveket hurcoltunk, csúszkáltunk, és összekötöttük a lábunkat a hasizomgyakorlatoknál, nagyon keményen edzettünk. Mintha ez lett volna az egyetlen képességünk.

Kobayashi: Keményen edzettünk, ugye?

Moderátor: A jelenlegi uchi-deshiktől miért nem követeli ezt meg?

Kobayashi: Ha a húszas éveikben kezdenek, akkor rendben van, de ha harminc éves koruk körül...ez már nem az állóképesség növelés életkora, azt hiszem.

Moderátor: (nevetve) És mi a helyzet a tanítványokkal?

Kobayashi: Ők megcsinálják.

Moderátor: Tanult valaki laidot?

Kobayashi: Sokan voltak szerintem. Az laido által akarták megtanulni a karddal való bánás csínját-bínját.

Moderátor: Szoros kapcsolatok vannak a Yushinkannal (Hakudo Nakayama dojoja), ez még jelenleg is fennáll? Az Aikido elég széles skálán mozog, ami szerintem néha magával ragadó a más Budoval foglalkozó emberek számára.

Mindenkihez szólva, aki a világ bármely részén Aikidozik

Kobayashi: Hmm, ne legyünk túl szigorúak, amikor az Aikidot definiáljuk. Azok, akik keményen akarnak edzeni, tegyék azt, akik inkább a mozdulatok folyamatosságát akarják elsajátítani, tegyék azt, de ne mondd, hogy Aikidozol, ha valójában Judozol. Érdekes, amikor külföldre mész. Azok az emberek maradnak instruktornak, akik illeszkednek az adott régióhoz, és a technikák is illeszkedni fognak.

Moderátor: Megismerhetnék a női álláspontot is minderről?

Nakayama: Az a vágyam, hogy a nők még nőiesebben Aikidozzanak.

Moderátor: Ez a légyságot jelentené?

Nakayama: Valahogy megtalálni a légyságot a keménységben.

Moderátor: Nem mint önvédelem, hanem mint maga az Aikido.

Nakayama: Így van. Ha Aikidozol, természetesen teszed magadévá az önvédelem képességét, ezért nem hinném, hogy szét kellene választani a kettőt. A szellemi oldala az Aikido gyakorlása során fejlődik ki, mint ahogy a házvezetést is a gyakorlatban tanuljuk meg...Én még most is fejlődöm emberileg az edzések során.

Kobayashi: Nos, én nem gondolom, hogy valaki önmagában azért változik meg, mert Aikidozik, hanem az Aikidon keresztül rengeteg különböző emberrel találkozik és alakít ki kapcsolatot nála jobb emberekkel, és ez a tapasztalat az, aminek a hatására megváltozik. Ha csak egy dolgot javasolnék az embereknek, hogy megtegyék, ez lenne az.

Moderátor: Nagyon köszönjük, hogy időt szakítottak ránk a mai nap, a rengeteg elfoglaltságuk ellenére, és meghallgathattuk ezeket az értékes tapasztalatokat. Az interjút a legmélyebb jókívánságainkkal zárjuk, mind a Kobayashi dojo mind a Kodaira Aikido Szövetség részére.

(Részlet „Aiki Kodaira”-ból, ami a Kodaira Aikido Szövetség fennállásának tizedik évfordulóján jelent meg – 1988 október 30.)